

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

Bredbåndsforum - Møte i arbeidsgruppen for videreutvikling av kobbernettet

Referat 02/2016

Deltakere: Martin Højriis Kristensen (Broadnet), Stig Myrmel (Eninvest), Kirsti Løvnes (TDC/Get), Christian Halgreen (TDC Danmark), Trond Skjellerud (Eidsiva), Terje Nord (Telenor) Olav Urnes (Telenor), Tore Arnestad (Telenor), Jens Hetland (NextGenTel), Sven Ole Skrivervik (NextGenTel), Jan Petter Tvedt (NextGenTel), Arne Litteré (Nkom), Torgeir Alvestad (Nkom), Einar Meling (Nkom), Kenneth Olsen (Nkom), Eivind Skaar Briseid (Nkom)

Referent: Nkom

Møtedato: 14. mars 2016
Saksnummer: 1506309

Sak/beskrivelse

Åpning av møtet

Nkom, ved Kenneth Olsen, ønsket velkommen til møtet og takket Telenor for å stille møterom til rådighet.

Sak 1 – Varslingsbestemmelser

I lys av nylige varslinger av endringer i Telenors kobberaksessnett, ga Nkom uttrykk for at det er hensiktsmessig å gi deltakerne en oppdatert status på Nkoms behandling av varslingsreglene. Nkom har sendt Telenor et oppfølgingsbrev til brevet av 11. februar. I brevet stiller Nkom flere spørsmål knyttet til innhold og forståelse av varslingsreglene. Nkom uttrykte blant annet at et sentralt forhold er å avklare innholdet i begrepene «under punktet» i Operatøraksessavtalen. Telenors svarfrist er fredag 18.mars. Det vises for øvrig til referatet fra 1. møte i kobbergruppen. Flere deltagere ga uttrykk for at det haster med en avklaring m.h.t «telleregler», hvilket koplingspunkt man tar utgangspunkt i og lengde på varslingstid (6 mnd./3 år).

Sak 2 – Krav til grossistprodukter fra tilgangskjøpernes side

NextGenTel presenterte sitt innspill på aktuelle produkter. Viktige punkter er mulighet for lokal tilgang (DSLAM) i tillegg til dagens ODP, samt transportløsninger med nødvendig kapasitet mellom dagens DSLAM (sentral) og ny mikroDSLAM (mikronode). Generelt ønsker man å ta inn trafikken i eget nett på alle steder hvor man er samlokalisert med Telenor.

Broadnet ga uttrykk for mange av de samme synspunktene som NextGenTel m.h.t tilgangspunkter og transport, men ønsker i tillegg mulighet for direkte tilgang med egen fiber på utskutt mikroDSLAM. For bitstrømtilgang til mikroDSLAM er det dessuten viktig at denne er «uncontended». Broadnet ga også uttrykk for at det er viktig for dem fortsatt å kunne levere på SHDSL og at dette vil være mulig dersom Telenor benytter «shaping» på tjenester som produseres på utskutte mikronoder. Broadnet viste videre til at det er viktig å kunne påvirke hvor det bygges ut mikronoder og videre til prisprinsipper for tilgang som er benyttet i Danmark. Telenor kommenterte at de har valgt to typer mikronoder (avhengig av antall aksesser) som har litt ulike tilkoblingsmuligheter for tilgang.

TDC/Get presenterte overordnede krav til tilgangsprodukter for å sikre at grossistkunder ikke får en dårligere konkurransesituasjon enn tidligere og var opptatt av deres investeringer ikke går tapt som følge av moderniseringen. TDC viste til at avskrivningstiden for slikt utstyr er 5 år. Fortsatt utnyttelse av investeringer foretatt på dagens sentralpunkter ble understreket som vesentlig for videre drift og tjenestetilbud.

Enivest ga uttrykk for mange av de samme synspunktene som andre tilgangskjøpere, og pekte på at lønnsomhet i investeringene handler om å oppnå tilstrekkelig volum. Envist var videre opptatt av spørsmål knyttet til når det kan selges til sluttbrukere som er berørt av modernisering (fredningsperiode) og mente at det ikke er relevante erstatningsprodukter på plass på grossistnivå.

Sak 2 – forts.

Enivest mente også at det er mange uavklarte spørsmål som bl.a varslingsregler og potensielt bortfall av eksisterende OA-tilgang som bør løses først. Etter Enivest sin oppfatning bør Telenor fryse sine moderniseringsplaner inntil alle forhold rundt varsling, produkt, tilgang med mer, er avklart.

Eidsiva sluttet seg også til mange av de samme synspunktene som allerede var presentert. *Eidsiva* ga også uttrykk for at en mer formålstjenlig tilnærming til en diskusjon om modernisering av kobbernettet er å avklare hvordan tilgangsregimet/avtaleverket skal være. *Eidsiva* uttrykte videre at en slik avklaring bør utarbeides i fellesskap mellom partene, gjerne etter samme fremgangsmåte som i Danmark. Muligheter og begrensninger som finnes i elektronikk og systemer er etter *Eidsivas* oppfatning irrelevant i denne sammenheng, såfremt det ikke gir en uhensiktsmessig teknisk eller kommersiell løsning.

Noen aktører stilte spørsmål om hvilken informasjon Telenors egne markedsutløp har i tilknytning til selskapets moderniseringsplaner, inkludert tilgjengelig informasjon ved offentlige anbud. En aktør oppga at hans kunder hadde mottatt tilbud fra Telenors sluttbrukervirksomhet per SMS kort tid etter at selskapet hadde mottatt varsling fra Telenor om endring av kobberaksesnettet. Det ble i den forbindelse stilt spørsmål ved om Telenors sluttbrukervirksomhet har tilgang til mer informasjon om Telenors moderniseringsplaner enn kjøperne av operatøraksess.

Sak 2 – forts.

Telenor uttrykte at deres egen sluttbrukervirksomhet ikke skulle ha tilgang til annen informasjon enn hva grossistkjøpere har og at de ikke var kjent med at markedsutløpene har hatt tilgang til slik informasjon. TDC oppga at det ikke var tillatt for TDC i Danmark å ta kontakt direkte med grossistkundernes sluttbrukere. Telenor ble etter dette oppfordret til å redegjøre nærmere for den interne kommunikasjonen mellom grossistvirksomheten og sluttbrukervirksomheten.

Det vises for øvrig til vedlagte presentasjoner fra aktørene.

Sak 3 – Telenors synspunkter på nye tilgangsprodukter

Telenor tok som utgangspunkt at produktet skal produseres på Telenors utstyr, dvs. en form for bitstrømprodukt. Foretrukket tilgangspunkt fra Telenors side er ODP og bruk av E-line som «backhaul». Tilgang på HK kan også være aktuelt. Telenor legger ikke opp til at mikroDSLAM vil støtte SHDSL som dermed må leveres «gjennom» noden. Telenor ga videre uttrykk for at ikke alle mikroDSLAM'er støtter at tilgangskjøper kan tilknytte seg direkte på noden. Flere tilgangskjøpere ga i den forbindelse uttrykk for at man først måtte bli enig om grossistprodukter og at Telenor deretter skulle velge utstyr som understøtter de omforente krav. Dersom man ikke gjorde det på den måten kan man risikere at Telenor velger utstyr som ikke er kompatibelt med VULA. Telenor ble oppfordret til å redegjøre for hvorfor man ikke kan tillate operatøraksess gjennom fremskutte mikronoder slik det ble gjort i Danmark, hvor OA-kundene har mulighet til å produsere blant annet SHDSL uavhengig av den fremskutte node.

Sak 3 – forts.

En sentral problemstilling som ble kommentert av flere, er behovet for utskifting av sluttbrukerutstyr (CPE) som i mange tilfeller vil være nødvendig ved innføring av «vectoring». Dette representerer en betydelig kostnad.

Sak 4 - Erfaringer i Danmark v/TDC

Basert på den danske reguleringen har målsettingen vært å utforme et produkt (VULA) som gir tilgangskjøpere tilnærmet samme frihetsgrader som ved produksjon på egen DSLAM.

Bransjen har deltatt i en arbeidsgruppe (VULA-forum) under ledelse av den danske regulatøren.

TDC tilbyr bl.a. tilgang direkte på mikroDSLAM, men dette er foreløpig ikke levert i særlig omfang. Slik lokal tilgang anses spesielt interessant for leveranse av TV-signaler som alternativ til å benytte multicast via et mer sentralt tilgangspunkt.

TDC gir oversikt over aktuelle punkter i nettet hvor man har etablert mikronoder og hvor det kan være aktuelt å benytte «vectoring». Grossistkundene gis anledning til å levere innspill. I Danmark blir eksisterende OA-tilgang opprettholdt i migrasjonsperioden.

Aksjonspunkter

- **Telenor** lager en mer detaljert skisse til tilgangsprodukt (teknisk og kommersielt) med utgangspunkt i innspill presentert av tilgangskjøperne og erfaringer fra Danmark.
- **Tilgangskjøperne** ønsker å opprettholde muligheten for OA-tilgang parallelt med at Telenor bygger mikronoder. Dette vil i praksis kreve signaltilpasning («shaping») i mikronoden, jfr. vilkårene for dagens delaksesslinje. Telenor oppfordres til å redegjøre for hvordan de stiller seg til dette.

Innspill sendes til arbeidsgruppens medlemmer senest to dager før neste møte.

Neste møte: Fredag 29. april hos TDC i Nydalen.